

GAZETA W. KSIĘSTWA POZNAŃSKIEGO.

PRZEDPŁATA:

ćwierćrocznie dla miasta Poznania 1 tal. 20 sgr.
na całe Prusy 2 tal.

INSERATY:

1 sgr. 3 fen. od wiersza na 1/4 szerokości
przyjmują się tylko w ekspedycji.

Drukiem i nakładem Drukarni Nadwornej W. Deckera i Spółki w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny: N. Kamiński w Poznaniu.

Telegraficzne wiadomości Gaz. W. Ks. Pozn.

Sanssouci, 20. Października o godz. 9ej z rana. — Najj. Pan wstał z łóżka na godzinę i nie czuł się przez to bardzo unężonym. W nocy spał spokojnie przez 8 godzin.

Londyn, 19. Października po południu o godzinie 2. min. 30. Na posiedzeniu nadzwyczajnem dyrektorów banku angielskiego podniesiono dyskonto z 7 na 8 proc. Konsole spadły w skutek tego na 88½. 3proc. rentę z Paryża notowano popołudniu 67.

Kopenhaga, 19. Października. Królewskim otwartym listem, datowanym z Glücksburga dnia 15. Października została zwołana rada państwa na dzień 14. Sycznia.

Telegraficzne wiadomości.

Paryż, 17. Października. — Zaręczają na giełdzie, że gotowizna w banku francuskim powiększyła się od zeszłej środy o 4 miliony fr. Bank bardzo jest ostrożnym co do papierów, które nie pochodzą z rzeczywistych handlowych interesów.

Paryż, 18. Października. — Ani wczoraj wieczorem, ani dziś w południe nie zawierano żadnych interesów na bulewarach. Spekulanci mówią, że mała giełda całkiem ustanie i że tylko na urzędowej giełdzie toczyć się będą układy.

Dziś po południu wyjedzie cesarz do Compiègne.

Londyn, 19. Października. — Według wiadomości z Nowego Jorku z d. 8. b. m., przesilenie pieniężne bardzo się rozszerza. Wszędzie banki i różne domy znakomite kupieckie przestają płacić, czyli innemi słowy bankrutują. Pieniądz coraz jest rzadszy i bardzo poszukiwany. Kursa weksli nie są oznaczone i wszystkie papiery nie mają pokupu. Ceny bawelny znacznie spadły.

Berlin, 20. Października. — Najj. Pan raczył zamianować nadinspektora budowniczego Meyera w Bydgoszczy radcą budowniczym, tudzież fizyka powiatowego Dra Rheindorfa w Neuss, Dra Limana w Nauen i Dra Hausnera w Boppardzie radcami zdrowia.

Berlin, 19. Października. — Wczorajsza korespondencya mówi, że rząd pruski zaproponował przed niedawnym czasem, aby państwa należące do związku celnego porozumiały się z sobą na konferencyi we względzie biletów kasyowych. Państwa związkowe zgodziły się na propozycyę i w skutek tego zostały zaproszone przez Prusy na konferencyę, która się zbierze w połowie Listopada.

— Deputacya dyrektorów banków prywatnych była wczoraj na posłuchaniu u ministra skarbu celem przedłożenia jemu życzeń swoich. Zapytali więc pana ministra, czyliby królewskie władze prowincyalne nie mogły być upoważnione do przyjmowania banknotów banków, które od rządu potwierdzonemi zostały. Minister, jak można było przewidzieć, dał odmowną odpowiedź. Natomiast ułożyli się między sobą dyrektorowie owych banków, iż przyjmować będą wzajemnie swoje banknoty. Banki więc prywatne wymieniać będą między sobą bankowe swe bilety na ułatwienie interesów.

Królestwo Polskie.

Warszawa, 15. Października. — Wypis z protokółu sekretaryatu stanu Królestwa Polskiego: Z Bożej łaski my Alexander II. cesarz i samowładca wszech Rosyi, król polski, wielki książę finlandzki etc., etc. Zważywszy, że dobra rządowe Preny, z przyległościami, położone w powiecie maryampolskim, gubernii augustowskiej, przez dekret Najj. Fryderyka Augusta, króla saskiego, ks. warszawskiego, z dnia 8. Marca 1808 r., pozostawione w posesyi emfiteutycznej księcia Alexandra Sapiehy i trzech jego braci stryjecznych: Jana, Mikołaja i Pawła książąt Sapiehów, jako sukcesorów księcia Kazimierza Sapiehy, — przez przeciąg lat 50, — z powodu upływu tego terminu, wracają do zarządu skarbu Królestwa Polskiego od dnia 7. Lipca 1857 roku, na przedstawienie rady administracyjnej naszego Królestwa Polskiego, postanowiliśmy i stanowiąmy:

Artykuł I. Dobra Preny, z przyległościami, położone w pow. maryampolskim, gubernii augustowskiej, mieć będą urządzoną hipotekę, jako własność skarbu Królestwa Polskiego, na zasadzie postanowienia najwyższego z 24. Sycznia 1826 r.

Art. 2. Komisye rządową przychodów i skarbu upoważniamy do przy-

stąpienia z dobrami Premy, z przyległościami, do towarzystwa kredytowego ziemskiego, według przepisów prawa o pożyczkach w nowych listach zastawnych z dnia 20. Kwietnia 1853 r.

Art. 3. Wykonanie niniejszego ukazu, który w dzienniku praw ma być umieszczony, komisyon rządowym: przychodów i skarbu, oraz sprawiedliwości, w czym do której należy, polecamy.

Dan w Peterhofie, d. 7. Sierpnia 1857 roku.

(podpisano) Alexander.

Przez cesarza i króla,

minister sekretarz stanu, J. Tymowski.

Rada administracyjna Królestwa Polskiego postanowiła: rzeka Pys v. Pisma, w całym jej biegu od granicy pruskiej aż do ujścia w rzekę Narew, za spławną uznaną zostaje. Żadne zakłady wodne nie mają być odtąd na rzece Pys v. Pisma budowane bez szczególnego pozwolenia rządu; stawianie jazów dla łowienia ryb i wszelkich innych przeszkód tamujących wolny przepływ wód, bezwarunkowo zabrania się. Trzy młyny przy ujściu rzeki Pys v. Pisma położone, z których jeden pływak, a dwa drugie przy brzegach rzeki na palach zbudowane, wszystkie trzy o kołach łopatkowych, zwykle przy pływakach używanych, nie mogą być na przyszłość tak co do konstrukcyi kół, jak niemięj wysokości wody roboczej w niczem zmienione bez pozwolenia rządu; nadto mają mieć w groblach wstrzymujących wodę roboczą, otwory dogodne dla przejścia tratw i wszelkich statków bez żadnej przeszkody; z tego powodu stan ich terażniejszy ma być zaraz po ogłoszeniu niniejszego postanowienia protokularnie przez miejscową władzę techniczną opisany. Mosty stałe na rzece tej stojące, mają być kosztem skarbu przerobione, lub innym rodzajem komunikacyi zastąpione, tak aby statki spławne wszelkiego rodzaju nie doznały żadnej przeszkody w przepływie.

— We wszystkich dziennikach warszawskich z d. 12. t. m. czytamy następującą jednobrzmiącą wiadomość: „Otrzymała tu została nader radośna wiadomość, że najmiłościwiej zatwierdzone zostało postanowienie o stypendyach dla przygotowania zdolnych architektów, inżynierów cywilnych, agronomów, mechaników, chemików, rzeźbiarzy, malarzy i nauczycieli tychże przedmiotów, oraz o stypendyach dla biednych, odznaczających się sprawowaniem i postępem w naukach uczniów wszystkich szkół okręgu naukowego warszawskiego. Jest to nowy dowód troskliwości Najj. Pana o uczącą się młodzieży, który nie wątpimy, przez cały kraj przyjęty zostanie z najwyższą wdzięcznością.”

Warszawa, 16. Października. — Opisując wjazd Najj. Państwa do Warszawy, opuściliśmy jedną okoliczność, która ze względu na ważność swoją, należy do znaczniejszych w kronice naszej faktów. Jest to chwila, w której z całym orszakiem pochodowym, Najj. Państwo zbliżyli się do kościoła św. Alexandra, przed podwojami którego, na czele liczego duchowieństwa, oczekiwał na spotkanie ich ces. król. Mości, najdostojniejszy ks. Fijałkowski, arcybiskup warszawski. Za przybyciem więc do tej świątyni, Najj. Pan raczył się zatrzymać; następnie przystąpić ku arcypasterzowi, a zdjawszy kask z głowy, przyjął od tegoż arcypasterza wodę święconą, i przeżegnawszy się, ucałował podany krzyż święty. Była to chwila jedna z najuroczystszych, kiedy Najj. monarcha, w obec tysiąca wojsk swoich i ludu, oddawał hołd religijny jednemu Bogu, zlewającemu na głowy koronowane obojga ich cesarskie Mości, błogosławieństwo swoje, przez ręce arcypasterza, mającego szczęście spotykać w murach tego grodu, Najj. Państwo.

— Rada administracyjna Królestwa, postanowiła: Antoni Słomiński, postanowieniem rady Administracyjnej z dnia 7. Czerwca 1853 roku i Wincenty Uleniecki, postanowieniem rady administracyjnej z d. 13. Maja 1853 r., na konfiskatę majątku skazani, wracają do używania praw cywilnych; pierwszy od dnia 17. Lipca r. b., a drugi od dnia 25. Marca r. b., jako dat najwyżej im udzielonych ulaskawień. Majątek jakiby od tychże dat stał się którego z nich własnością, nie ulega już konfiskacie, której kutki rozciągają się tylko do fundusów wykrytych lub wykryć się jeszcze mogących, jakie tenże Słomiński Uleniecki, przed datą wyrzeczenia konfiskaty posiadali, lub też jakie na nich po tę datę jakimby prawem przypadają.

— Wykonaniem pomnika, jak z woli najmil. monarchy, ma być wzniezionym na uczczenie pamięci księcia Kordeckiego, który przyczynił się do obrony Częstochowy w r. 1655 przeciw napadowi Szwedów, zajmuje się bawiący obecnie w Warszawie artysta p. Statler. Kurator okręgu naukowego warszawskiego, pragnąc przyjść w pomoc uskutecznieniu dzieła tego, wyznaczyć raczył na ten cel stosowny lokal w pałacu Kazimierowskim, obok szkoły sztuk pięknych, na pracownię dla p. Statlera, w której z całą dogodnością będzie się mógł zająć powierzona mu praca.

(K. Warsz.)

Rosya.

Wiadomości z linii Lezgińskiej.

Wojska oddziału Lezgińskiego, które działały w górach pod dowództwem generał-lejtnanta barona Wrewskiego, wróciły obecnie na równinę, i tam zakończona została trudna wyprawa przedsięwzięta dla zniszczenia gminy Didojskiej i przeprowadzenia dróg dogodnych do tej górzystej i nieprzystępnej okolicy. Działania oddziału Lezgińskiego, do 22. Sierpnia podane były poprzednio; Didojska gmina została ostatecznie zburzona, apły obalone, zbiory poniszczone, a przez góry i lasy, broniących dotąd mieszkań Didojców, przeprowadzone zostały drogi, które można będzie do nich znów się udać. Zburzenie gminy Didojskiej strwożyło Szamila: pomimo iż siły jego są skoncentrowane w Salatawii, której obrona jest dlań najważniejszą, wysłał on do Dido syna swego Kazi Machometa, z bandą wynoszącą od 2—3000 ludzi. Zwiększenie się atoli liczby nieprzyjaciół nie przeszkodziło oddziałowi Lezgińskiemu dokonać swego dzieła; zniszczywszy w wozwie Kideros-Kkali aulę i zboża, oddział ten przeszedł do bogatych aulów Wecal i Chabia, które zrównał z ziemią. Cała przestrzeń kraju nieprzyjacielskiego od Kapuczi do Tuszetu zniszczoną została.

26. Sierpnia przedsięwziętym został odwrót, lecz górale zajęli wzgórze położone z tyłu oddziału i poczęli dawać doń ogień z dział. Generał-lejtn. Wrewski wstrzymał odwrót i atakował nieprzyjaciela 3 kolumnami; stronne wzgórza zostały zdobyte, a nieprzyjaciel ratował się ucieczką do wozu Kidero, przez co dozwolił naszym wojskom przejść te wzgórza. Strata nasza w tej rozprawie wynosi jednego ranionego oberoficera, oraz jednego zabitego i 11 tu ranionych żołnierzy; nieprzyjaciel zostawił na miejscu wielu trupów. 27. oddział doszedł do granicy gminy Kapuczyńskiej, a 28. zszedł z gór do Szuageri.

Francya.

Paryż, 15. Października. — Monitor umieszcza dziś wykaz dochodów z podatków bezpośrednich w ciągu 9 miesięcy roku bieżącego. Wynoszą one 781,083,000 fr., więcej przeto 26,865,000 fr. niż w roku 1856.

— Królowa hiszpańska Izabela zdaje się, że chce być sama ministrem prezydentem swego kraju. Gdy to swe życzenie oświadczyła panu Brawo Murillo, ten odmówił jej podjąć się utworzenia nowego ministerstwa, a tak Hiszpania przybiera postać niepewną, chwiejącą się.

— Giełda i dziś była wzięta, choć kursa londyńskie o $\frac{1}{8}$ wyżej stały, niż wczoraj. Speculantów tutejszych oświadczyła jakaś bojaźń; zle położenie pieniężnych targów w innych miejscach oddziaływa i u nas. Tutejszy bank dokłada wszelkich starań, aby przeszkodzić zbyt prędkiemu odpływowi gotówki. Potrzeby atoli są zbyt wielkie, a najbardziej dla tego, że wielcy bankierzy niezliczoną mocą weksli, które sobie nawzajem wystawiają, oddają do banku, aby za pomocą otrzymanych pieniędzy ciągnąć korzyści z obecnej kryzys.

— Meyerbeer opuścił Paryż. Zdążył on do Nizy do swej chorej córki. W miesiącu Marcu spodziewany z powrotem w Paryżu. Komiczna opera jego ma być w ówczes przedstawioną w Paryżu.

(Kor. Cz.) Posiedzenie roczne akademii sztuk pięknych odbyło się dnia 4. b. m. w obec licznie zebranej publiczności, pomimo, że pora roku nie jest stosowną do licznych zebrań. Sekretarz dożywni p. Halewy czytał bardzo interesującą pracę „O życiu Dawida d'Angers” zmarłego w tym roku snycerza.

Dawid d'Anger oprócz znamienitych dzieł snycerskich zostawił w rękopiśmie interesujące notatki. Z tych wyjątki przytaczał p. Halewy z wielkiem zajęciem publiczności. I tak: wiadomo, że Dawid jest autorem pięknej statuy generała Bonchamp jednego z dowódców armii wandejskiej. Dziwiło to niepomatu niewiadomych rzeczy, że republikański talent uczył pamięć wodza rojalistowskiego. Z pierwotnej notatki snycerza dowiedzieliśmy się rozwiązania zagadki. „Ojciec mój (mówi Dawid d'Angers) był jednym z 5000 więźniów zamkniętych w kościele św. Florentego. Bonchamp umierając, prosił za nim i zyskał ulaskawienie. Chciałem wypłacić czem bądź dług wdzięczności. I ja też przytaczając ten piękny rys szczernej duszy Dawida radbym złożyć na grobie szczerego, żarliwego a co większa, niezmiennego naszego przyjaciela skromny hold pamięci.

Nieobecność cesarza w Paryżu przedłuży się zapewne aż do końca miesiąca. Między 15. a 20. spodziewa się Marsylia odwiedzin cesarskich. Niesłychana pomyślność sprzyja temu portowemu miastu. Ułatwienie komunikacji i wojna wschodnia rozwinęły w nadzwyczajny sposób handel tego miasta.

Cena gruntu rośnie w postępie nierównie więcej przyspieszonym jak w Paryżu. Budują pałac cesarski, katedry wydrążają i już kończą trzeci port, który dzieścić razy będzie obszerniejszy od pierwszego portu de la Cannebière.

Budują giełdę, sam pałac zakupiony na pomieszczenie jej kosztuje 4 miliony czterystu tysięcy franków!! Jeżeli jak się spodziewać należy projekt przekopu miedzymorza Suez uskuteczony zostanie, trudno obliczyć następstw tj. wpływu, jaki wywrze to przedsięwzięcie na stolice prowincyi.

Sąd kasacyjny odrzucił rekurs kapitana Dineau. Rodzina udała się drogą łaski do cesarza. Prośby podano cesarzowi w obozie. Liczne i potężne wpływy działały za i przeciw ulaskawieniu. Jeden dziennik wychodzący w Paryżu krytykując dążności dziennikarzy krajowych, wziął za złe Gazeecie codzienną, że się rozwodzi z ulubieniem nad szczegółami tego smutnego dramatu. Nie zgadzam się w tym punkcie z autorem artykułu, gromiącego. Jeżeli co może dać wyobrażenie sprawiedliwości we Francyi, to sprawozdanie sądów tak cywilnych jako i wojskowych. Urzędnicy sądowi wszystkich krajów a mianowicie północnych, powinni na naukę wywydów i wyroków przybywać do Francyi. Przepęstw uniknąć trudno, ale kraj, w którym bezkarność jest nie znana, kraj, w którym żadne wpływy, żadne środki kojące nie są w stanie sumienności sędziów nadweryżać, kraj taki nie straci na tem, kiedy procesa jego głośniejsi się staną. Tylko zła wiara i interes może szukać w kolumnach gazety sądowej argumentów przeciw moralności Francyi. Właśnie proces Doineau jest dowodem najoczywistszym wysokiego stopnia pieczołowitości rządu i sumienności opinii publicznej. Gdzie indziej stłumionoby zgorszenie. We Francyi władza nieuległa potężnym wpływom, ale pociągnęła winowajcę do surowej odpowiedzialności.

Czy autor wspomnianego artykułu zapomniał wpływu, jaki wywołał w pewnym czasie i w pewnym mieście proces ministra Teste? Czy skarań surowo, bardzo surowo jen. Cubieres za przepytwanie, a minister za przekupstwo, rzucił płamę na armię i administrację francuską? Nie. Kiedy bezstronny przyzna, że to wyjątek, a zarazem uczy prawodawstwo, prawodaw-

ców i sędziów. Gdyby nie ten proces inna sprawa stokroć ważniejsza, inni winowajcy nierównie winniejsi, w innym kraju byłiby bezkarnie uszli. Strzeżmy się zbytnej gorliwości. Unikajmy przesady.

Ostatnie prace około kościoła ś. Klotyldy wykonywane są spospiechem. — Zawieszają olbrzymie dzwony, których chrzest wkrótce ma nastąpić. Dokończają organy. Świątynia ta w guście czysto gotyckim zbudowana, będzie pomnikiem znakomitem sztuki tegoczesnej, ale naśladowącej przeszłość wiernie. Wielkością niedoścignie wiele dzieł dawnych, objętością nie odpowie potrzebie czasu. Z pociechą przyznać wypada, iż wielkich uroczystościach w Paryżu wierni miejsce w świątyniach z trudnością znajdują. Kościół ś. Klotyldy zajmuje 3500 metrów przestrzeni. Kosztować będzie miasto Paryż 3,761,000 fr. Rozpoczęty był w r. 1845 przez architekta Gan. Ostatnie posiedzenie sztuk pięknych zawichrzono zostało na chwilę małym skandalikiem studentkim. Już coś podobnego trafiło się było w konserwatorium przy ogłoszeniu laureatów. Gdy ogłoszono imię pana Heim syna jednego z członków akademii, jako otrzymującego wielką nagrodę za wypracowania architektoniczne, głośnie i uporczywe gwizdanie dało się słyszeć w trybunie jednej. Głośniejsze oklaski usiłowały pokryć te oznaki nieukontentowania, ale sto nklasków czyż wydoła stłumić głos jednego gwizdka? Prezes musiał wezwać policyi i polecić wyewakuowanie trybuny.

Uczniowie przyznają wyższość współzawodnikowi Heima p. Coquard.

Ks. Napoleon powrócił z podróży i tego dnia odwiedził ojca swego w Meudon. O dalszych zamiarach księcia udania się na wschód nie ma obecnie mowy.

Anglia.

Londyn, 14. Października. — Położenie giełdy nieco się polepszyło; ochoty nabierano do kupowania, niektóre papiery płacono nieco wyżej, niż dni poprzednich.

Londyn, 15. Paźdz. — Artykuł wstępny Timesa zawiera w końcu o Indjach tę uwagę: Bez wątpienia wielu dowódców indyjskich, przechodząc na stronę angielską, dało dowód, że się trzyma strony mocniejszej, ale nie można zaprzeczyć, że arystokracja indyjska jako i lud indyjski, nie życzą sobie wcale zamienić rząd nasz na rząd krajowy.

— Wiadomości z Luckno sięgają do 2. Września. W owym czasie oblężeni byli dobrej myśli i mieli podostatkami żywności. Odparli niedawno temu mocny napad niszczący ciężkiego kalibru działa oblegających. Załogę napomniono, aby się do ostatniego bronili, i tuszymy sobie, iż odsiecz przybędzie około środka miesiąca.

Bengalen i Behar. Wojska rozłożone w Rewah w celu zajścia drogi rokoszanom z Dinapur, nie dość wcześnie nadeszły, aby przeszkodzić im w dalszym pochodzie. Rokoszanie przešli około dn. 26. Sierpnia przez rzekę Tonse, nie co wstrzymani wysokim stanem wody. W drodze dopuszczali się łupieztwa i rabunku. Udają się do Delhi, jak mówią. Rokoszanin Kuersingh wymknął się 27. albo 28. Sierpnia z Rathas, szukając schronienia po górach w Rewah. Rodziah radził mu, aby się oddalił, poczym go wielu opuściło z jego Sapahis. Kolumna wojskowa stanowiąca lewe skrzydło 53. pułku królewskiego i 27 pułku z Madrac Nr. 1., z kilku działami opuściło 27. Sierpnia Ranigundrze i ma pilnować gościńca głównego. Dortor z Neapolu dostawił 1000 Ghurkas (górników), którzy mają być pomocni przy działaniach z Tszumparna i z dystryktów na lewym brzegu Gangesu położonych przez to zagrożonych, że urzędnicy cywilni opuścili Gorukpur. Sądzą, iż wzmiankowane siły, które 13. albo 14. Sierpnia opuściły Katmandu (miasto stołeczne państwa Nepalu) wystarczą na przywrócenie spokoju w owych obwodach.

Delhi. Wiadomości sięgają do 26. Sierpnia. Wzmocnienia z Pendszah dostały się do obozu 14. Sierpnia i odtąd ruszył oddział z 2600 ludzi złożony, z Kaszmiru wiele się po nim spodziewano. Mówią, że podano z Delhi warunki kapitulacyi, ale się nie przyjma.

Agra. Wiadomości sięgają do 25. Sierpnia. Anglicy znajdują się wszyscy w fortecy w dobrém zdrowiu. Nie wydarzyło się nic ważnego, prócz wyprawy ku Tuttipur i Sukri, jako i drugiej ku Hatrass. W ostatniej pobici rokoszanie; jednak nie zdążyli, aby zająć na nowo Allgdhur. Nawab z Turuckabar ma się na czele 3 pułków rokoszan znajdować między Turuckbar i Cawnpor. Gdy Luckar wybawionem będzie, przeciw niemu kolumna generała Havelocka.

(Kor. Cz.) Pozawczoraj, we środę, był w całym kraju dzień upokorzenia (day of humiliation) czyli jakby go gdzieindziej nazwano, dzień postu, dzień pokuty, z powodu klęsk jakie zdarzyły się w Indjach i dla przebłagania nieba o odwrócenie podobnych nieszczęść nadal. Podobne dni pokutne w ciężkich okolicznościach krajowych kościoł protestancki często nakazuje, lecz one przypadają zwykle w dzień niedzielne przy odpowiedniej do nich modlitwie ułożonej przez arcybiskupa Kanterberskiego jako prymasa państwa; lecz w teraźniejszym razie, na wyraźne żądanie królowej dzień tygodniowy był na ten cel odłożony, przez wzgląd na wielkość gromiącego nieszczęścia. Mieliśmy więc ostatniej środy zawieszenie wszelkich robót i czynności w tak skrzyętym kraju jakim jest Anglia. Fabryki stały bez ruchu, sklepy były pozamykane, a jedyny ruch na ulicach był ludu gromącego się w naznaczonych godzinach (jak to zwykle bywa w dni niedzielne w tym kraju) do kościołów, na potrójne ich w tym dniu nabożeństwo. Nosilo to postać szczerzego upokorzenia i skrucy narodowej, zwłaszcza, że klęska indyjska wszystkie klasy od najwyższych do najniższych zarówno dotknęła i rzadko by znaleźć rodzinę taką, któraby nieuraziła kogo z krewnych, bliskich powinowatych lub przyjaciół, co padły ofiarą lub jeszcze paść mogą w zaburzeniach indyjskich. Postawa potężnego narodu kożającego się w niedoli, a przeciw nieupadającego na duchu, uznającego błędy swe, i poczuwającego się do konieczności poprawy z nich, jest wzniosłym widokiem. Głosy w świątyniach z kazalniami zwracały słuchaczy na tę konieczność, wskazując poszczególnie uchybienia i usterki narodowe, których należy uniknąć. Te głosy choć nie w całości to w głównej treści doszły was w dziennikach, któreście z tego dnia pokuty otrzymali; bo dzienniki rozgłos ich roznieśli po całym kraju, i po okręgu ziemskim, i jakby w zastępstwie dawnych latopisów przesyłają dla najpóźniejszej potomności dla rozpamiętywania nad potrzebami narodu. Z nich, jak się przekonacie, nieprzebiega się wściekłych zemsty ani chęć pastwienia się nad obłąkanami, o jaką tyle naród angelski obwiniano; lecz jedynie sprawiedliwość umiarkowana ludzkością, działająca w dobrze zrozumia-

nym interesie samej ludzkości i postępu cywilizacji w zaburzonym kraju. Wszystkie kościoły anglikańskie, kaplice różnowierców i nawet synagogi żydowskie przepełnione były w ten dzień ludem, który nieprzestawał jedynie na modleniu się ze skrucą, ale i sówite dary składał na wsparcie tych, którzy podczas ostatnich wypadków w Indyach całe swe mienie utracili lub w jakibądź sposób ucierpieli. W dniu tak uroczystym niedostawało w zwyczajnych świątyniach miejsca by pomieścić lud, zwłaszcza gdzie spodziewano się słyszeć tak wymownych kaznodziei, jak Dr. Croly i Spurgeon. Dla ostatniego więc, który najwięcej kaznodziejską wymową słynie, zamówiono pałac kryształowy. Ten ogromny gmach acz ku innym celom, bo światowemu, a nie nabożnym wzniesiony, stał się w ten dzień przemieniony w najliczniejszy zbiór chrześcijański. Tyle natchnienie kaznodziei chrześcijańskiego może zdziałać i każde miejsce, gdzie się głos jego o słyszeć, oświecić, Spurgeona też kazanie, mojem zdaniem, z pomiędzy wszystkich kazań było najodpowiedniejsze okoliczności. Zjechało się na nie 23,654 osób. Składka też z pałacu była największą, bo ogół jej wynosi 675 f. 16 szyl. Ze składek zbieranych od przybyłych osób weszło 475 f. 16 szyl.; towarzystwo pałacowe dołożyło do tego od siebie 200 fant, szterlingów.

W tych dniach przybył z Indii do Southampton okręt „Indus” przywożąc zwyczajną pocztę i korespondencje prywatne. Nie atoli nowego nieprzyjścia w dodatku do tego, co już jest wiadome. Przywiózł tylko z sobą 144 osób, kilka z Chin, a większą część z Indii, kobiety i dzieci co się tamtejszej zawieruchy uratowały.

Małżonka lorda Majora londyńskiego znajdowała się na miejscu, aby udzielić natychmiast wsparcie ze składek tym, którzyby go potrzebowali. Nikt się jednak na pierwszą chwilę o nie nie zgłaszał, bo większa część pasażerów, jak widać, należała do zamożniejszych rodzin w kraju.

Lord Major londyński był pierwszym co rozpoczął zbieranie składek na ten cel dobroczynny, przez co wielką przysługę sprawił dla cierpiącej ludzkości. Zabieg jego w tej mierze wielce podobał się Najj. Pani i wieść chodzą, że ma być nobilitowany.

Donosił mi był wam dawniej o składkach dobroczynnych na fundusz patriotyczny, podczas wojny z Rosją. Przy tej okoliczności uwiadomiam, że roczne wydatki tego funduszu wynoszą teraz do 80,000 f. Ztąd utrzymuje się 3704 wdów, 3900 dzieci, i 156 sierot bez obojga rodziców ma opatrzenie i wychowanie. Rządowych zakładów, jakie znajdują się na kontynencie dla takich osób, tu nie masz, szkodroliwość narodu, w skutek odczyszczenia uczynionego w razie potrzeby, suto wynagradza ten niedostatek. Zarząd też tych równie jak innych rozlicznych funduszy, nie należy bynajmniej do rządu, lecz do obywatelskich komitetów na ten cel wyznaczonych. Tryb ten ma to do siebie, że upraszcza z wielu względów działania rządu i oraz umniejsza wydatki skarbu na urzędników.

Na dowód tego jaka tu sumienność panuje w obywatelskich stosunkach rządu, to dodaję, że zdarzające się niedopłaty w podatkach, zwykły przesyłać się bezimiennie do skarbu pod tytułem: pieniądz sumienny (conscience money). Przykład to najlepiej objaśni. Kanclerz skarbu ogłosił w Timesie d. 4. Września jako otrzymał 1350 f. od wielkiej publicznej kompanii niedopłaty podatku od jej dochodów. Tegoż samego dnia otrzymał podobnie 50 f. szt. od A. N. a conto niedotrzymanej ilości do opłaty podatku dochodowego. Oprócz tego 20 f. szt. od J. H. nieopłaconego podatku. Ileż to mówi za cywilną moralnością tych prawych i sumiennych obywateli! Jaki to szczęśliwy, bo rzadki kraj, w którym się ona tak wysoce wykształciła! Jak zaś obrzydliwie od niej odbija się szkaradne postępowanie wysokich urzędników, o którym czytamy tu z listów, świeżo odebranych z Petersburga, w tych słowach: wyrokiem sądu wojennego bar. Westmarcher, naczelnik komory w Odesie, oraz pułkownik Potemkin, naczelnik kwarantany, są skazani na wykreślenie z wojska i utratę rangi za dowiedzione im przekupstwa.

Hiszpania.

Kurier Paryski donosi z korespondencji prywatnej z Madrytu o rozmowie mianej między królową a p. Brabo Murillo, wskutek której p. Murillo odmówił zajęcia się tworzeniem ministerstwa. Wedle tej korespondencji odezwala się królowa do p. Murillo: „Zyczę sobie, abyś utworzył ministerstwo, i do tego ściągaj wszystkich naczelników frakcyj moderowanych. Chcę w ministerstwie tem widzieć wszystkich poważania godnych mężów partii, jak p. Martinez de la Rosa, Mon, Armero, O'Donnell itd. Wszyscy muszą się połączyć w spólnym centrum, i około mnie zebrać się pod wróżbą takiego wezwania, jak jest twoje. Nie chcę żadnego prezydenta-ministra, sama będę prezydowała. Pod moją prezydencją będziecie wszyscy równi.” „Najjaśniejsza Pani,” miał p. Brabo Murillo odpowiedzieć, „co mi Pani przedstawiasz, nie da się wykonać. Nie mogę się podjąć spełnienia tego planu.” „Dla czego nie da się wykonać? Czyliż nie postąpiono sobie tak samo za czasów mego nieboszczyka ojca? Czyliż i dziś inne rządy nie postępują w myśl tego samego systemu?” „Król Ferdynand VII. był,” odrzekł pan Murillo, „monarchą absolutnym; za jego czasów nie było żadnej innej polityki jak polityka króla, żadnej do rządzenia zasady, jak zasada króla; a to, co się gdzieindziej da wykonać, napotyka w Hiszpanii trudności nieprzebyte. Rząd Waszój K. Mości jest parlamentarny. Nie możesz Pani przeto tak działać, jak Jej nieboszczyk ojciec działał, albo jak Napoleon III.”

Turecja.

Univers podaje wyjątek z okólnika przesłanego w Wrześniu r. b. przez w. Portę do swych agentów dyplomatycznych uwierzytelnionych przy dworach: londyńskim, paryskim, wiedeńskim, berlińskim, turyńskim i petersburskim. Wyjątek ten brzmi:

„Porta odwołuje się do okólnika, który przesłała swym agentom dyplomatycznym pod dniem 14. Października 1856., równie jak do swych poprzednich i następnych deklaracji i raz jeszcze przedstawia mocarstwom podpisanym na traktacie jako zaręczycielom całości państwa otomańskiego, do jakiego stopnia idea połączenia księstw przeciwna jest utrzymaniu tej całości i praw zwierzchnich Porty.

Daleką od nas jest myśl, mówi Aali basza, podszywania w jakibądź sposób czystości zamiarów któregośkolwiek z państw, które tyle uczyniły poświęceń dla zachowania niepodległości i całości państwa otomańskiego. Lecz ponieważ ostatnie wypadki mogły naprowadzić na domysł, że rząd otomański

zmienił swój sposób myślenia pod względem unii, uważa tenże za tem większy swój obowiązek oświadczyć, że tak nie jest i że unieważnienie wyborów mołdawskich pozbawiło stronnictwo pragnące utrzymania status quo odwagi podniesienia głosu na poparcie swej opinii.

Ponieważ dywany wybrane pod wpływem okoliczności nie wpajają zaufania pod względem utrzymania jej praw, w. Porta naprzód odrzuca wszelki projekt połączenia, mogący być wynikiem obrad tych dywanów, nie mniemając, aby przez to przekraczała granicę traktatu paryskiego, który mocą jednego z swych rozporządzeń postanowił, że ostateczne ułożenie politycznych stosunków księstw z w. Portą będzie przedmiotem bezpośredniego porozumienia pomiędzy nią i mocarstwami podpisanymi na traktacie z 30. Marca.

Aali basza mówi w końcu, że poprzedniem oświadczeniem w. Porta nie ma na celu wykluczać podobieństwa pewnych praw administracyjnych dla obu Księstw.

Księstwa Naddunajskie.

Le Nord zamieszcza udzielony sobie dokument dyplomatyczny, odnoszący się do sprawy Księstw. Jest to depesza datowana w d. 21 Sierpnia r. bież. z Peterhofu i przesłana przez ks. Goczakowa ministra rosyjskiego spraw zagranicznych do bar. Budberga, reprezentanta rosyjskiego w Wiedniu. Zawiera ona odpowiedź na zarzuty p. Liehmana, komisarza austriackiego w Księstwach, uczynione komisazom: rosyjskiemu, francuskiemu, pruskiemu i sardyńskiemu, iż w sprawie wyborów mołdawskich postępowanie ich było sprzecznym z wolą traktatu paryskiego. Jakkolwiek depesza ta ma dzisiaj już tylko wartość historyczną, podajemy ją dla uzupełnienia szeregów dokumentów dotyczących tej sprawy:

„Panie Baronie! Wiadomości jakieśmy ostatecznie z różnych stron odebrali, każą się gabinetowi cesarskiemu rychło spodziewać przyjacielskiego załatwienia sporu powstałego w Stambule.

Porozumienie przywrócone pomiędzy wszystkimi mocarstwami podpisanymi na akcie paryskim, przyniosło dostojnemu naszemu monarsze najwyższe zadowolenie.

Wolelibyśmy byli poprzestać wyłącznie na tym rezultacie i rzucić w zapomnienie poprzedzające go spory, gdyby fakt ten zapisany w doręczonym nam właśnie protokole XIV posiedzeń komisji europejskiej, nie wkładał na nas obowiązku, przykrego dla nas, który jednak dopełnić musimy.

Na tem posiedzeniu komisarz austriacki nadmieniając o poprzedniem oświadczeniu komisarzów: rosyjskiego, francuskiego, pruskiego i sardyńskiego powiedział, że w postępowaniu swem *dowiedli jawnej sprzeczności* z rozporządzeniami traktatu paryskiego i instrukcją kongresu.

Nie możemy przemilczeć tych słów, jak skoro zapisane są w protokole.

W całym ciągu obrad spowodowanych zadaniem powierzonym komisji europejskiej, gabinet cesarski pragnął niezmiennie wierne wykonanie rozporządzeń traktatu paryskiego, a między rozporządzeniami temi nie przestawał kłaść na pierwszym miejscu obowiązku zapewnienia wolności głosowania. Potwierdzają to słowa i czyny reprezentanta jego w Stambule i komisarza jego w Bukareszcie.

Wychodząc z tego punktu, niepodobna nam jest pojąć, co komisarz austriacki rozumie przez zarzut, jaki czyni 4rem kolegom swoim.

Czy p. Liehman mniema, że w obec niedokładności popelnionych w Mołdawii pod władzą kajmakama, niedokładności, które dziś gabinety londyński i wiedeński zdają się same uznawać, albowiem poseł angielski i internuncjusz otrzymali rozkaz przyłączenia się do protestacji kolegów swoich: rosyjskiego, francuskiego, pruskiego i sardyńskiego; czyż mniema powtarzam, że komisya winna była być niemaą spektatorką tych niedokładności, i że uznając czyn dokonany, przyjmie dywan zgromadzony pod takimi warunkami, jako prawny organ życzeń kraju?

Gabinet cesarski nie tak pojmuje zdaje, w którym wspólnie działać musi. Miadując komisarza dla brania udziału w tych pracach, chciał i chce przystąpić do dzieła sumienia, sądził i nie przestanie sądzić, że mocarstwa które oświadczyły w Paryżu, iż chcą zajmować się wspólnie z rządem ottomańskim przyszłością Księstw naddunajskich w duchu światłej i życzliwej pieczołowitości, zajmowały i zajmują, iż dzieło to ma się dokonywać pod godłem dobrej wiary i w ścisłym zastosowaniu do zasad ułożonych aktem kongresu.

Oświadczenie uczynione przez komisarza rosyjskiego wspólnie z kolegami swemi: francuskim, pruskim i sardyńskim, przeciwko któremu p. Liehman wystąpił w protokole XIV., jest tylko skutkiem poszanowania owych zasad z naszej strony. Oświadczenie to otrzymało następnie zupełne uznanie JCMci.

Powtarzam Ci p. baronie, iż nie mamy zamiaru czynić wymówek i nie bez żalu polecamy Ci odczytać i udzielić w odpisie brabiemu Buolowi niniejszą depeszę.

Chcemy zresztą mniemać, że albo komisarz austriacki niezupełnie odgadł myśl dworu swego, lub że dał jej rozwój i charakter obcy zamiarom gabinetu wiedeńskiego.

Nieznajemy roli, jaką pan Liehman komisji przypisuje. Nie jest ona zapewne powołaną pośredniczyć w sprawach administracyjnych Księstw, ma ona tylko zasięgać woli kraju i zdawać z niej sprawę. Lecz jeżeli przekonywa się, że wybory które mają być wiernym wyrazem tej woli, odbywają się pod bezprawnym parciem władzy miejscowej, komisya ścisłego tylko dopełnia obowiązku, wykazując to naruszenie zasad światłych w Paryżu. Według nas każde inne postępowanie nieodpowiedzialość ani godności mocarstw, które podpisały ten akt, ani zaufaniu, jakie tuż wpajać powinny.

Przyjmij p. baronie zapewnienie wysokiego mego szacunku.

(podp.) Goczaków.

Kronika miejscowa.

Poznań, 20. Października. — Onegdaj odbyło się tu posiedzenie rady administracyjnej naszego banku prowincjonalnego, na którym obrano w miejsce występującego dziedzica Beyme, tutejszego kupca Augusta Hermana członkiem rady administracyjnej. Dyrekcya więc banku składa się obecnie z dyrektora Karola Hilla, radcy handlowego Bielefelda kupca Annussa. Deputowani do rewizji kasy są panowie Rosenstiel i Sam. Jaffe. Dziś oddano kasę dyrekcji. Przy tradycji był obecnym pan naczelnik prezes Puttkammer zastępując miejsce komisarza rządowego, który zachorował. Czynności banku rozpoczyna się

z d. 21. b. m. w domu bankowym przy ulicy Erydryka pod Nr. 17. Z otwarciem tego instytutu załączamy życzenie, aby ożywił u nas ruch w przedsiębiorstwach tak agronomicznych, jako też przemysłowych i był nam poręką przyszłej pomyślności.

Wiadomości literackie i artystyczne.

PRENUMERATA NA PISMA ADAMA MICKIEWICZA.

Lat temu 24, tj. w r. 1853, wyszła w Warszawie ostatnia edycja dzieł Adama Mickiewicza nakładem niżej podpisanego wydawcy.

Obecnie Najj. Monarcha raczył najmiłościwiej przyzwolić na wydanie dzieł tego autora, a to na korzyść pozostałych po nim sierot.

Wydawnictwa tego podjął się niżej podpisany księgarz jako dawniejszy już nakładca pierwiastkowych poezji Adama Mickiewicza, i to na mocy umowy urzędowej z głównym opiekunem ich Wym Ludwikiem Wołowskim, adwokatem w Paryżu.

Zbiór ten, będzie obejmował pisma tak wierszem jak i prozą. Korektą i uporządkowaniem zajmą się ludzie fachowi i znani w literaturze, którzy będą się starali godnie odpowiedzieć tak ważnemu obowiązowi.

Warunki prenumeraty. Pisma śp. Adama Mickiewicza wyjdą w 8miu tomach in 12°, na pięknym welinowym papierze, zupełnie nowym i wyraźnym drukiem, ozdobione portretem autora wykonanym podług ostatniej fotografii.

Pierwsze dwa tomy wyjdą jeszcze przed nowym rokiem, następny za miesiąc, a wszystkie tomy w ośmiu miesiącach będą w ręku szan. prenumeratorów. Cena egzemplarza rs. 10, której jedna połowa może być uiszczoną przy zapisaniu się, a druga przy odbiorze czwartego tomu.

Obok tego, wydrukowaną zostanie nie wielka liczba egzemplarzy na pięknym welinie, ozdobionych oprócz portretu autora, kilkoma stosownymi ilustracjami wypracowanymi przez najzdolniejszych naszych artystów i odbitami w znaną litografię Maksymiliana Fajansa. Cena takowego egzempl. rs. 15.

Osoby które raczą łaskawie zająć się zbieraniem prenumeratorów, otrzymują na 10ciu egzemplarzach 11sty bezpłatnie.

S. H. Merzbach.

Stowarzyszenie kupieckie w Poznaniu.

Zgromadzenie dnia 20. Października 1857.

Zyto (wępel po 25 szefli) z początku wielki pokup, po wyższej cenie, wypowiedziano 100 wencpli, na Listopad 32 $\frac{1}{4}$ —32, na Listopad Grudzień 32 $\frac{1}{2}$ do $\frac{3}{4}$ — $\frac{1}{4}$, na Grudzień 32 $\frac{3}{4}$ — $\frac{1}{2}$, na wiosnę 36—35 $\frac{3}{4}$, na Kwiecień Maj 36 $\frac{1}{2}$ —36, na Maj Czerwiec 37 wszystko pl.

Okowita (beczka po 9600 $\frac{0}{0}$ Trallesa) odbył znaczny, ceny znacznie wyższe, wypowiedziano 10,000 kwart, na miejscu (bez beczki) 17 $\frac{3}{4}$ —18 $\frac{1}{2}$ (z beczką) na bieżący miesiąc 18 $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{4}$ pl., na Listopad 17 $\frac{1}{4}$ pl., na Listopad Grudzień 17 $\frac{1}{2}$ pl., na Grudzień 17 $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ pl., na Grudzień Styczeń 17 $\frac{1}{2}$ pl., $\frac{1}{4}$ list., 17 pien., na Luty 18 pl., na Marzec 18 $\frac{1}{2}$ pl., na Kwiecień Maj 19 pl.

Wiadomości handlowe.

Berlin, 19. Października.

Pszenica 50—76 tal.

Zyto 39 $\frac{1}{2}$ —40 $\frac{1}{2}$ tal., na Październik Listopad 37 $\frac{1}{4}$ —39 $\frac{1}{4}$ tal., na Listopad Grudzień 37 $\frac{1}{2}$ —40 tal., na Grudzień Styczeń 40—41 tal., na wiosnę 41—42 $\frac{1}{2}$ 43 tal., na Maj Czerwiec 41 $\frac{3}{4}$ —43 $\frac{1}{2}$ tal.

Jęczmień 44—47 tal.

Owies 31—36 tal., na wiosnę 30 tal.

Olej rzepiowy 13 $\frac{1}{2}$ tal., na Październik 13 $\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$ tal., na Październik Listopad 13 $\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$ tal., na Listopad Grudzień 13 $\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{2}$ tal., na Kwiecień Maj 13 $\frac{1}{2}$ do 13 $\frac{3}{4}$ tal.

Okowita 20 $\frac{1}{2}$ —21 tal., z beczką 21 tal., na Październik Listopad i Listopad Grudzień 20 $\frac{1}{2}$ —21 $\frac{1}{4}$ —20 $\frac{3}{4}$ tal., na Grudzień Styczeń 20 $\frac{3}{4}$ — $\frac{1}{2}$ tal., na Kwiecień Maj 21 $\frac{3}{4}$ —22 $\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{4}$ tal.

Szczecin, 19. Października.

Pszenica 62—75 tal., na wiosnę 64 tal.

Zyto 36—38 tal., na Październik 36 tal., na Październik Listopad 36 tal., na Listopad Grudzień 36 tal., na wiosnę 41 $\frac{1}{2}$ tal.

Olej rzepiowy 13 $\frac{1}{2}$ tal., na Październik 13 $\frac{1}{2}$ tal., na Kwiecień Maj 13 $\frac{1}{2}$ tal.

Okowita 17 $\frac{1}{4}$ pct., na Październik 17 proc., na Październik Listopad 17 $\frac{1}{4}$ pct., na wiosnę 17 $\frac{3}{4}$ pct.

Przybyli do Poznania 20. Października.

BAZAR. Kurnatowski z Chalina, Swinarski z Sarbi, Rekowski z Gorazdowa, Kosiński z Targowejgórki, Otocka z Pietrzykowa, Ziętkiewicz z Niewierza.

HOTEL DU NORD. Gorzeński z Witaszyc, Bojanowski z Grabonoga, Baranowski z Rożnowa, Meissner z Rudek, Molinek z zamku Rydzyskiego, Breański z Kobylnik, Baudorein z Chrządowa, Dr. Swiderski i Breański z Miłostawia.

HOTEL DREZDENSKE MYLIUSA. Hr. Wesiński z Zakrzewa, Kalkstein z Mielieszyna, Kegler z Gdańska, Kuh, Tellkamp, Happel, Neumann i Hoffmann z Wrocławia, Rütgers i Ehrlich z Wrocławia, Alexander i Johnson z Berlina, Rosenthal z Hrislingen, Krüger z Królewca, Vicard z Gräfrath.

HOTEL RZYMSKI BUSCHA. Hr. Radolinski z Jarocina, Forsten z Akwisgranu, Nachtigal z Maak, Tannendorf z Skwierzyny, Träger z Królewca, Jouanne z Berlina, Jouanne z Malinia i Sydow z Karniszewa, Altenburg z Iserlohn, Wiener z Drezna, Krüger z Elberfeldu.

POD CZARNYM ORŁEM. Dziembowski z Żydowa, Schulz z Strzałkowa, Löwe i Hirsch z Rogoźna.

HOTEL PARYŻKI. Prob. Ryterski z Śmigla, Niesiołowski z Biechowa, Trampczyński z Szczepankowa, Zalewski z Bożewie, Matecki z Wenecji.

HOTEL BERLINSKI. Mizerski z Wyewa, Mizerski z niem. Przysieki, Nentwig z Medzibor, Ravel z Drezna, Euen z Hammerstein, Czaykowski z Kościana, Schönebeck z Leszna, Hüber z Kiszkowa.

POD BIAŁYM ORŁEM. Liwentius i Steiner z Ryczywołu, Werre z Kolzlin, Eckert z Berlina.

POD TRZEMIA LILIAMI. Flatt z Skok, Jasper z Mieszkowa.

POD ŁABEDZIEM. Stein z Wrześni, Levy z Zaniemyśla.

HOTEL EICHBORN. Levy z Wągrówca, Blumenthal z Berlina, Bellach i Burghardt z Buku.

W MIESZKANIU PRYWATNEM. Wojciechowski z Warszawy, ulica Berlin-ska Nr. 31.

Cotylny opuścił prasę:

KALENDARZ POLSKI I GOSPODARSKI

dla
Wielkiego Xięstwa Poznańskiego
na rok Pański 1858.
(Z ryciną.)

Tuzin 2 Tal. 25 Sgr., pojedynczo 10 Sgr.
Poznań, w Październiku 1857.

W. Decker i Spółka.

OTWORZENIE KONKURSU.

Królewski Sąd powiatowy w Poznaniu,
Wydział dla spraw cywilnych.
Poznań, dnia 9. Października 1857 z rana o godzinie 9tej.

Nad majątkiem kupca Alberta Graffstein w Poznaniu otworzony został konkurs kupiecki a dzień wstrzymania zapłaty ustanowiono na 6. Października r. b.

Tymczasowym Administratorem masy ustanowiony został Henryk Rosenthal agent tu na Fryderykowski ulicy pod Nr. 30. mieszkający. Wierzycieli dłużnika wspólnego zapożyczamy, aby w terminie na dzień 4. Listopada r. b. przed południem o godzinie 10.

wyznaczonym, przed Kommissarzem Wm Graebe, Radcą Sądu powiatowego w tutejszym lokalu sądowym swe oświadczenia i propozycje względem zatrzymania Administratora tego, albo ustanowienia innego Administratora tymczasowego podali.

Wszystkim, którzy od wspólnego dłużnika w pieniądzech, papierach albo innych rzeczach cokolwiek w posiadaniu lub przechowaniu mają, albo którzy mu cokolwiek są dłużni, nakazuje się, aby mu nie wydali, albo wypłacili, ale raczej Sądowi lub Administratorowi masy o posiadaniu przedmiotów aż do 15. Listopada r. b. włącznie donieśli, i wszystko z zastrzeżeniem swych jakichkolwiek praw do masy konkursowej oddali. Dzierżyciele zastawu i inni z nimi równo uprawnieni wierzyciele dłużnika wspólnego, winni tylko uczynić doniesienie o zastawionych rzeczach które się w ich posiadaniu znajdują.

Zarazem wzywamy wszystkich, którzy pretensje do masy jako wierzyciele konkursowi rościć chcą, aby pretensje swoje, czy takowe już są przed Sądem wytoczone lub nie, z pierwszeństwem którego się dla takowych domagają, aż do dnia 15. Listopada r. b. włącznie u nas piśmiennie lub do protokółu podali i następnie do rozpoznawania wszystkich w wspomnionym czasie zameldowanych pretensyj, również podług okoliczności do ustanowienia definitywnych osób zarządowych na 28. Listopada r. b. z rana o godzinie 10tej. przed Kommissarzem, Radcą Sądu powiatowego Wm. Graebe w izbie instrukcyjnej stanęli.

Kto swe zameldowanie na piśmie poda, powinien kopią takowego i annexów dołączyć.

Każdy wierzyciel, który nie w naszym obwodzie urzędowym zamieszkuje, powinien przy zameldowaniu swojej należności prawnika tu zamieszkałego, lub obcego do praktyki u nas upoważnionego, ustanowić i nam do akt donieść.

Tym, którzy tu znajomości nie mają, przedsta-

wiają się jako patronowie Radcy sprawiedliwości Doenniges, Giersch, Guderian, Tschuschke i Zembsch.

Towarzystwo zabezpieczenia ziemiopłodów od gradobicia i ruchomości od klęsk ognia w Schwedt.

Według przepisów §§. 69. i 84. naszych Statutów, przypadają dywidendy i wynagrodzenia szkód, które przez interesentów w ciągu lat dwóch po abszlusie rachunkowym nie są odebrane, na korzyść funduszu rezerwowego naszego Towarzystwa. Wzywamy przeto wszystkich tych, którzy pod tym względem z r. 1855. jeszcze pretensje do nas mają, aby takowe (jeżeli pochodzą z należytości dywidend, przy załączeniu podpisanych przez nich kwitów z tychże) do włącznie 31. Grudnia r. b. udowodnili.

Schwedt, dnia 17. Października 1857.

Dyrekcya.

Bank akcyjny prowincjonalny Wielkiego Xięstwa Poznańskiego.

W skutek §§. 19., 30. i 35. Statutu Banku akcyjnego prowincjonalnego Wielkiego Xięstwa Poznańskiego, potwierdzonego przez Najwyższy Reskrypt z dnia 16. Marca 1857., podajemy niniejszemu do publicznej wiadomości, że, gdy połowa kapitału zakładowego według §. 4. Statutu zapłaconą i ta zapłata Panu Prezesowi Naczelnemu prowincji wykazana została, działanie

Banku akcyjnego prowincjonalnego Wielkiego Xięstwa Poznańskiego z dniem 21. t. m. w lokalu bankowym, na ulicy Fryderykowskiej Nr. 17., tu w miejscu się rozpocznie.

Radę zawiadowczą składają obecnie, po wystąpieniu Pana Beyme, a obraniu w jego miejsce Pana Augusta Herrmanna, Prezes, Radca handlowy Bielefeld, Wiceprezes G. Rosenstiel, i członkowie L. Annuss, C. Grassmann, A. Herrmann, Samuel Jaffe, B. Witkowski tu w miejscu, Bar. Winterfeld z Mur. Gośliny, J. Bleichröder, H. Jacobson, B. Kaskel i L. Riess w Berlinie zamieszkali.

Dyrekcya składa się z dyrektora dokonawczego Karola Hilli i z deputowanych Członków Rady zawiadowczej:

F. Bielefeld.

L. Annuss.

Na Rendanta Pan Karól Eckert, na Buchaltr Pan Henryk Martini mianowani zostali.

Do kwitów na pieniądze, dokumenta i w ogóle przedmioty majątkowe, również przy wystawieniu dżiry wexlowej (gira) potrzebny jest, według §. 33. Statutu, wspólny podpis jednego z Dyrektorów i Rendanta, który pod firmą Banku wykonany być winien.

Poznań, dnia 19. Października 1857.

Rada zawiadowcza Banku akcyjnego prowincjonalnego Wielkiego Xięstwa Poznańskiego.
Bielefeld.

(Dodatek.)

Pozdamskie Towarzystwo zabezpieczenia bydła, od roku 1849. na wzajemności uzasadnione, opatrzone konsensem do wykonywania swych działań w całym obrębie państwa pruskiego, zakłada agentury w każdym mieście i uprasza o zgłaszanie się w tej mierze do swego Dyrektora **G. Willing w Poznaniu**. Przyjmuje się do zabezpieczenia **konie, osły, muły, świnię i kozy**, pod warunkami, które w liberalności od żadnego innego Towarzystwa tego rodzaju przewyższone nie zostały.

Wypagrodzenie udziela się, nie tylko w razie **śmierci**, czy to takowa była naturalną, czy też sprawiona przez przypadkowe jakie nieszczęście, jako złamanie kości, pożar, piorun itd., ale i wtedy, gdy jakowe zwierzę w skutek **choroby** albo **jakiego przypadku**, choć żyje, ale **niezdolne** jest do wszelkiego użytku.

Statuta otrzymać można bezpłatnie u podpisanego, który też pośredniczyć do wniosków zabezpieczenia, jako i w ogóle udzielać zażądane wyjaśnienia, chętnie jest gotów.

Lwówek.

W. Griebisch, Agent.

Młyny ręczne do śrótowania

które się ze wszystkich dotychczasowych jako najlepsze okazały, mogą panom agronomom tém bardziej polecić, iż nie tylko wszelkie gatunki zboża, żyto, jęczmień, groch, owies, łupina, itd. z łatwością grubo, średnio i cienko potem śrótowane być mogą, (na godzinę 1 człowiek $\frac{3}{4}$ — 1 berl. szefl.), ale nawet cena 20 Tal. jest niska. Maszyną tą jest łatwo do kierowania, trwale robiona, bez trudności do ustawienia, zajmuje miejsce około 3 $\square$ stopy, i odpowiada wszelkim wymaganiom, co dowodzi liczna sprzedaż tychże (według kontroli urzędowej poborów w 4 latach 521 egzemplarzy). Waży 1 $\frac{1}{2}$ centnara.

J. Amiel,

nadworny mechanik i liwerant Króla Jmci Pruskiego.

Berlin, Königsstrasse 33.

POWTÓRNE WYPOWIEDZENIE

wylosowanych do spłacenia gotowizną 3 $\frac{1}{2}$ % listów zastawnych Poznańskich.

Z odwołaniem się na obwieszczenie nasze z dnia 18. Maja r. b. wzywamy powtórnie posiadaczy wszystkich wówczas wypowiedzianych, lecz dotąd niezłożonych 3 $\frac{1}{2}$ % listów zastawnych:

Nr. list. zast.	bież.	amort.	D o b r a.	Powiat.
-----------------	-------	--------	------------	---------

A. na 1000 Tal.

9	49	Bojanice	Wschowa
22	4967	Czarniejewo	Gniezno
65	5850	Gorzewo	Oborniki
20	886	Kromolice	Krotoszyn
6	2075	Klonowice	Wschowa
96	1756	Rydzyńska	dito
8	6199	Rogaszyce	Ostrzeszów
12	4148	Siekowo	Kościan
9	2996	Ujazd i Łęka mała	dito

B. na 500 Tal.

9	3821	Borzejewo	Środa
16	455	Baborówko	Szamotuły
12	4272	Chelmo	dito
34	162	Dąbrowa	Babimost
17	8458	Dłutów i Dłonie	Krobia
8	4623	Gembica	dito
4	1974	Goluń	Środa
13	3646	Jeżewo	Śrem
7	4478	Karczewo	Gniezno
21	303	Ludomy	Oborniki
29	311	dito	dito
16	1728	Morakowo	Wągrowiec
8	2881	Psarskie	Szamotuły
10	2805	Peklatki	Środa
9	3546	Radłowo	Września
15	758	Słwina kościelna	Pleszew
14	393	Siedmiorogowo	Krotoszyn
17	750	Taczanowo	Pleszew
11	2738	Wolanki	Gniezno

C. na 200 Tal.

151	181	Brzostownia	Śrem
130	4813	Czarniejewo	Gniezno
33	4526	Dzieniszyn	Krobia
26	2136	Lubonia	Wschowa
40	3982	Padniewo	Mogilno
21	5283	Przysieka	Wągrowiec
15	2074	Rokitnica	Poznań
14	2481	Strzyżewko smykowe	Gniezno
10	999	Wiewieczyn	Mogilno
43	2210	Zadory	Kościan

D. na 100 Tal.

41	5631	Budziszewo	Oborniki
18	3742	Chlastawa	Międzyrzecz
117	4229	Dakowy mokre	Buk
55	2610	Górka kocialkowa	Środa
42	2982	Gola	Krobia
27	4818	Gościeszyn	Babimost
25	3794	Jaraszewo	Wągrowiec
41	220	Kobylniki	Kościan
20	4622	Kłony	Środa
29	5730	Kurcewo	Pleszew
20	1920	Łąg	Śrem
19	4694	Lubówko	Gniezno
31	3851	Lubowo	dito
61	547	Lubasz	Czarnków
24	1631	Młynów	Odolanów
100	5304	Owńska	Poznań
46	2992	Paryż	Wągrowiec

Nr. list. zast.	bież.	amort.	D o b r a.	Powiat.
-----------------	-------	--------	------------	---------

61	454	Prusim	Międzychód
39	5267	Piotrkowice	Kościan
291	1438	Rydzyńska	Wschowa
301	1448	dito	dito
311	1458	dito	dito
318	1465	dito	dito
329	1476	dito	dito
339	1486	dito	dito
34	393	Siedmiorogowo	Krotoszyn
38	397	dito	dito
12	3418	Sobiesiernie	Poznań
20	1061	Wieczyn	Pleszew

E. na 40 Tal.

53	5172	Budziszewo	Oborniki
39	2725	Brodnica	Śrem
20	1342	Czachory	Odolanów
46	4401	Dziadkowo	Gniezno
71	2147	Gulczewo	dito
60	684	Kobylniki	Kościan
29	4386	Korzkowy	Pleszew
147	4650	Nowogrody i Długie	Wschowa
105	367	Owiczki	Gniezno
140	402	dito	dito
92	4353	Poniec	Krobia
31	5489	Psarskie	Śrem
26	2729	Parusowo	Września
60	3539	Popowo polskie	Wągrowiec
42	2507	Podlesie kościelne	dito
29	4974	Przysieka	dito
423	1840	Rydzyńska	Wschowa
425	1842	dito	dito
18	4990	Szyplawo	Pleszew
50	928	Siedmiorogowo	Krotoszyn
13	2747	Sadowie	Odolanów
21	5199	Skąpcze	Września
72	5456	Szlachcin	Środa

F. na 20 Tal.

24	3946	Belencin	Wschowa
33	2922	Buszewo	Szamotuły
46	404	Cykowo	Kościan
48	4380	Czarnotki	Środa
21	2371	Czeluścin	Gniezno
20	1643	Goluń	Środa
17	3650	Gniewkowo	Gniezno
18	2099	Gurówko	dito
69	4079	Marszewo	Pleszew
71	4081	dito	dito
48	2720	Macewo	dito
34	3390	Ossowiec	Mogilno
51	4488	Osieć	Krobia
85	584	Pudliszki	dito
30	1580	Pieruszyce	Pleszew
33	2012	Parusowo	Września
44	3933	Przylepki	Śrem
459	1121	Rydzyńska	Wschowa
61	2089	Runowo	Wągrowiec
39	1734	Sławno	Gniezno

ażebym listy te zastawne z należąciami do nich kuponami event. talonami lub rekognicyą na takowe do kasy naszej w stanie do kursu usposobionym franco złożyli, bowiem w razie niezłożenia koperta na koszt posiadacza zwróconą zostanie.

Gdyby złożenie to w ciągu nadchodzącego na Boże narodz. r. b. termin wypłaty prowizji ziemskiej, a mianowicie od 20. Stycznia do 1. Kwietnia 1858. nie miało nastąpić, natenczas posiadacze według ustawy z dnia 10. Listopada 1847. (Zbiór praw na rok 1848. stron 22. Nr. 2922.) zostaną z swym prawem realnem do wyrażonej w wypowiedzianym

liście zastawnym hipoteki szczególniej prekludowanymi i z pretensjami swemi do wartości listu zastawnego do Ziemstwa odesłanymi i ilość kapitału w gotowiznę wziętą będzie po potrąceniu kosztów wywołania na koszt i ryzyko wierzycieli do depozytu Ziemstwa.

Przytém przypominamy także posiadaczom złożenie do kasy naszej wylosowanych w terminach dawniejszych, a dotąd niezłożonych listów zastawnych:

Nr. list. zast.	bież.	amort.	D o b r a.	Powiat.	Termin wylosowania.
-----------------	-------	--------	------------	---------	---------------------

A. na 1000 Tal.

15	4467	Brudzewo	Września	SJ. 56
14	84	Czerwonawieś	Kościan	SJ. 55
35	4980	Czarniejewo	Gniezno	BN. 56
5	538	Cykowo	Kościan	SJ. 56
21	5995	Głębokie	Środa	BN. 55
10	5942	Gasawy	Szamotuły	SJ. 56
1	4284	Galewo	Krotoszyn	BN. 56
7	957	Lulin	Oborniki	SJ. 56
5	1978	Miastowice	Wągrowiec	BN. 56
11	5084	Przylepki	Śrem	SJ. 55
13	5369	Piotrkowice	Kościan	BN. 56
39	1699	Rydzyńska	Wschowa	BN. 54
77	1737	dito	dito	BN. 56
86	1746	dito	dito	dito

B. na 500 Tal.

8	4148	Białeżyce	Września	SJ. 55
9	462	Bieganowo	Środa	SJ. 56
14	965	Czewojewo	Mogilno	BN. 56
15	3517	Droszew	Pleszew	SJ. 55
11	2347	Góra	Poznań	BN. 56
9	4459	Lubówko	Gniezno	SJ. 56
43	1229	Marcinkowo dol.	Mogilno	BN. 55
14	3361	Niedzwizady	Wągrowiec	BN. 56
19	3564	Otusz	Buk	BN. 53
7	1361	Popowo Ignacewo	Gniezno	BN. 55
69	4201	Pawłowice	Wschowa	BN. 56
140	1518	Rydzyńska	dito	SJ. 55
9	4350	Świdnica H.	Wschowa	BN. 55
14	1005	Sarbinowo	Wągrowiec	SJ. 56
10	2080	Sławno	Gniezno	BN. 56
35	5226	Trzuskotowo	Poznań	dito
9	1970	Wyszki	Pleszew	dito
20	600	Zrenica	Środa	dito

C. na 200 Tal.

40	460	Bzowo	Czarnków	BN. 54
19	1629	Dębowaleka I.	Wschowa	SJ. 55
30	5085	Golenia v. Golina	Pleszew	SJ. 56
37	5077	Jasienie	Kościan	BN. 56
15	3239	Krzeszów	Środa	SJ. 54
4	2356	Łęgiszewo	Wągrowiec	SJ. 56
40	5167	Marszewo	Pleszew	SJ. 54
41	5168	dito	dito	BN. 56
50	484	Mysłatkowo	Mogilno	SJ. 56
8	5874	Oporzyn	Wągrowiec	dito
11	146	Pijanowice	Krobia	SJ. 56
16	2360	Piotrkowice	Wągrowiec	dito
15	150	Pijanowice	Krobia	BN. 56
73	4305	Poniec	dito	dito
16	599	Posadowo	Buk	dito
218	1304	Rydzyńska	Wschowa	BN. 55
241	1327	dito	dito	SJ. 55
7	1077	Słaborowice	Odolanów	dito

D. na 100 Tal.

40	678	Brody	Buk	BN. 55
33	475	Baborówko	Szamotuły	BN. 54

Nr. list. zast.	D o b r a .	Powiat.	Termin wylosowa nia.	Nr. list. zast.	D o b r a .	Powiat.	Termin wylosowa nia.
19 5114	Belencin	Wschowa	BN. 56	62 1755	Bozejewice	Szubin	SJ. 56
169 5019	Czerniejewo	Gniezno	BN. 55	41 1534	Chojno I.	Krobia	dito
17 3545	Chłondowo	dito	SJ. 52	26 691	Czachory	Odolanów	BN. 55
11 4588	Chaławy	Śrem	BN. 54	71 2264	Czeszewo	Wagrowiec	BN. 56
41 465	Cykowo	Kościan	BN. 56	56 51	Dąbrowa	dito	BN. 53
81 4863	Dusina	Śrem	dito	103 245	Dąbrowa	Babimost	BN. 56
35 419	Gostyń II.	Krobia	BN. 55	70 1259	Drzewce i Czar- kowo	Krobia	SJ. 55
40 4908	Gryżyna	Kościan	SJ. 54	67 833	Grąblewo	Buk	BN. 54
28 5108	Gądk	Śrem	SJ. 55	19 2100	Gurówko	Gniezno	SJ. 56
43 5494	Gorzewo	Oborniki	SJ. 56	26 1354	Goniembice	Wschowa	dito
108 5596	dito	dito	BN. 56	64 3880	Grochowska	Mogilno	BN. 56
14 3271	Jarogniewice	Kościan	SJ. 56	80 2066	Górka kocialkowa	Środa	dito
182 1544	Leszno	Wschowa	dito	41 1872	Goniczki	Września	dito
40 410	Lubosz	Międzychód	dito	31 3592	Kłony	Środa	SJ. 56
25 3973	Niepruszewo	Buk	BN. 55	60 3949	Kaźmierz	Szamotoły	dito
28 1047	Oporowo	Szamotoły	dito	74 1012	Kasinowo	dito	dito
10 1801	Ostrowita	Mogilno	dito	67 3793	Kobylepole	Poznań	dito
42 5207	Oporowo	Wschowa	SJ. 55	31 3664	Kowalewo	Chodzież	SJ. 54
80 4600	Poniec	Krobia	BN. 56	11 525	Kokoszki	Krobia	BN. 54
296 1443	Rydzyzna	Wschowa	BN. 56	90 4277	Kawcze	dito	dito
316 1463	dito	dito	BN. 55	28 4544	Konarskie	Śrem	BN. 56
321 1468	dito	dito	BN. 55	49 3346	Lipowice	Krotoszyn	SJ. 56
52 5438	Rusocin	Śrem	BN. 53	35 3335	Lissówki	Poznań	BN. 56
293 1440	Rydzyzna	Wschowa	SJ. 56	38 3338	dito	dito	BN. 55
310 1457	dito	dito	dito	22 3491	Latalice	Środa	dito
52 5963	Szlachcin	Środa	BN. 55	116 3305	Ludomy	Oborniki	SJ. 51
85 4069	Smogorzewo	Krobia	BN. 52	58 373	Lubosz	Międzychód	SJ. 55
17 916	Sołacz	Poznań	SJ. 56	36 3661	Lubowice wielk.	Gniezno	dito
55 6022	Szymanowo	Śrem	BN. 56	24 3642	Lubówko	BN. 56	BN. 56
28 2457	Siekierki	Środa	dito	277 1187	Leszno	Wschowa	BN. 55
14 401	Tarnowo	Kościan	SJ. 55	286 1196	dito	dito	SJ. 55
14 3079	Wilkonice	Krobia	dito	291 1201	dito	dito	dito
88 5369	Wierzonka	Poznań	SJ. 51	293 1203	dito	dito	BN. 56
17 1090	Wola czewujew- ska I. i II.	Mogilno	SJ. 56	298 1208	dito	dito	dito
38 321	Zalesie	Krobia	BN. 55	309 1219	dito	dito	dito
				312 1222	dito	dito	SJ. 55
	E. na 40 Tal.			66 4372	Młodziejewice	Września	SJ. 56
101 3931	Bendlewo	Poznań	SJ. 53	64 4370	dito	dito	BN. 56
26 992	Bednary	Środa	SJ. 55	68 4078	Marszewo	Pleszew	dito
50 5169	Budziszewo	Oborniki	BN. 56	102 3673	Morakowo	Wagrowiec	dito
77 4335	Borowo	Kościan	dito	12 1631	Ordzino	Pleszew	BN. 55
41 5213	Czarutki	Środa	SJ. 55	70 3067	Obra	Krotoszyn	SJ. 54
100 634	Czerwonaś	Kościan	dito	36 2503	Popówko	Oborniki	BN. 56
82 3574	Chorynia	dito	SJ. 56	41 4254	Pomarzany kość.	Gniezno	dito
64 1949	Drzewce i Czar- kowo	Krobia	BN. 55	450 1112	Rydzyzna	Wschowa	SJ. 55
42 5210	Chudźce	Środa	BN. 56	456 1118	dito	dito	SJ. 56
70 3048	Daleszyn	Śrem	SJ. 56	463 1125	dito	dito	SJ. 55
23 728	Graboszewo kość.	Września	SJ. 54	468 1130	dito	dito	SJ. 56
24 729	dito	dito	SJ. 56	488 1150	dito	dito	dito
60 5131	Górka	Krotoszyn	dito	494 1156	dito	dito	SJ. 55
64 1216	Gutowy wielkie	Września	BN. 56	39 1402	Rybowo	Wagrowiec	SJ. 56
19 4182	Jankowo	Gniezno	BN. 53	32 3106	Radłowo	Września	BN. 55
84 4017	Karsy	Pleszew	SJ. 56	41 659	Sarbinowo	Wagrowiec	dito
35 4792	Kadzewo	Śrem	BN. 56	28 4436	Sworowo	Krobia	BN. 52
28 1962	Koronowo	Wschowa	dito	32 574	Sowina kość.	Pleszew	BN. 53
38 3801	Lubowo	Gniezno	BN. 54	14 4136	Strzelce	Krobia	dito
234 1879	Leszno	Wschowa	SJ. 55	27 3593	Stomczyce	Września	SJ. 55
270 1915	dito	dito	SJ. 56	25 870	Starogród	dito	dito
65 4902	Marszewo	Pleszew	dito	18 3680	Szkudla	Krotoszyn	BN. 56
32 1430	Nowy Ceradz	Szamotoły	SJ. 55	114 1096	Targowagórka	Środa	dito
54 316	Owiczki	Gniezno	SJ. 53	56 3706	Usarzewo	dito	SJ. 53
135 397	dito	dito	BN. 56	38 823	Wieczyn	Pleszew	BN. 55
24 1064	Odraważ	dito	dito	27 3634	Żelice	Wagrowiec	SJ. 56
81 1130	Ocięż	Odolanów	dito	58 523	Żrenica	Środa	BN. 55
28 4905	Pamiętkowo	Poznań	BN. 55	24 3906	Żółcz	Gniezno	BN. 54
57 4166	Padniewo	Mogilno	SJ. 54				
30 5503	Pakosław	Buk	BN. 54				
29 2866	Piotrkowice	Wagrowiec	SJ. 56				
95 4356	Poniec	Krobia	dito				
28 1169	Posadowo	Buk	dito				
41 4738	Przylepki	Śrem	BN. 56				
394 1811	Rydzyzna	Wschowa	dito				
416 1833	dito	dito	dito				
387 1804	dito	dito	SJ. 56				
400 1817	dito	dito	BN. 55				
403 1820	dito	dito	SJ. 56				
100 5021	Rakoniewice	Babimost	dito				
33 4225	Szczepankowo	Szamotoły	BN. 55				
24 878	Strykowo	Poznań	SJ. 53				
34 888	dito	dito	BN. 54				
22 1736	Słupia wielka	Środa	dito				
48 4209	Siekowo	Kościan	BN. 56				
44 4536	Sośnica	Krotoszyn	dito				
79 4726	Wijewo	Wschowa	BN. 54				
33 3161	Wolanki	Gniezno	SJ. 55				
38 1489	Żegocin	Pleszew	BN. 53				
	F. na 20 Tal.						
47 989	Arcugowo	Gniezno	BN. 56				

DONIESIENIE.

Do byłych oficerów francusko-polskich mających akcy dotacyjne od Cesarza Napoleona I. na kanałach francuzkich, zwanych *Canaux d'Orléans, du Loing et du Midi*.

Niżej podpisany otrzymał od administracji pomienionych kanałów, upoważnienie do ogłoszenia nazwisk tych oficerów, którzy już oddawna nie zgłosili się po odebranie zaległych dotacyj, a takimi są:

1) Zielonka Benedykt (Benoit), urodzony w Kotelaju (?) w gubernii Kijowskiej, był pułkownik, mieszkający w roku 1832. w Warszawie przy ulicy Mazowieckiej, który od tego czasu do dziś nie pobiera dotacyj.

2) Łuszczewski Franciszek, był kapitan gwardyi francuzkiej, kawaler legii honorowej, ostatnią razą mieszkający we wsi Badowie, w powiecie Błońskim niedaleko Warszawy.

3) Daniszewski Józef, był oficer gwardyi francuzkiej.

4) Szeptycki Wincenty, był oficer gwardyi francuzkiej a potem generał wojsk polskich, mający dwie akcy dotacyjne na kanałach zwanych *du Midi*, mieszkający ostatnią razą we Lwowie.

Wszyscy ci wyżej wymienieni, tudzież inni którzy już od kilku lat nie zgłaszają się do pomienionej administracji, wezwani są niniejszemu, aby sami lub ich successorowie jako to synowie i córki, bracia lub siostry zgłosili się w listach frankowanych pod adresem: à M. Bońkowski Interprète — Traducteur juré près les Cours et Tribunaux, rue St-Honoré Nr. 247, à Paris, który trudniąc się poleceniami prawnymi, sądowymi i innymi wszelkiego rodzaju tak do Paryża jak i do całej Francji, wskaże sposób odebrania wszelkich zaległości, lub przelewu dotacyj na successorów. — Wszystkie dzienniki polskie proszone są jak najuprzejmiej o ogłoszenie tego obwieszczenia przynajmniej siedm razy, co siedm dni.

Paryż, dnia 23. Września 1857.

H. N. Bońkowski, doktor prawa,
Tłumacz przysięgły przy sądach paryżkich,
247, rue St-Honoré.

Handel Augusta Kluga, przy Wrocławskiej ulicy Nr. 3.

poleca lampy francuskie moderatory, lampy do posuwania z regulatorem, najnowsze fotożenowe, jako też lampy mało wymagające oleju, kocielki Berzeliusa, ekrany z przyrządem, maszyny do herbaty i kawy, tace z nowego srebra, mosiędzu i lakierowane.

Mam honor donieść szanownej publiczności, iż sprowadziłem świeże skóry różnego rodzaju z Lipska, także i eleganckie trzewiki gumowe wyborowego obuwia męskiego.

Essmann, ulica Wrocławska Nr. 30.

Obstalunki na dorożki Nr. 17, 18, 19, 33, 34, 35, do pociągu, który po 6tej godzinie rano do Wrocławia odchodzi, przyjmuje aż do 10tej godziny wieczorem, w mojem mieszkaniu, na Wilhelmskiej ulicy Nr. 18. **W. Starkowski**.

Prawdziwy Hollenderski i Limburgski sér u **G. Bielefeld**, Rynek Nr. 87.

Przedni kawiarn astr. co tylko odebrał **A. Remus**.

Kurs giełdy berlińskiej.

Dnia 19 Października 1857.	Sto- pa pCt.	Na pr. kurant	
		papie- rauni.	gotowi znę.
Pożyczka rządowa dobrowolna . . .	4½	—	99
dito z roku 1850. . .	4½	—	99
dito z roku 1852. . .	4½	—	99
dito z roku 1853. . .	4	—	93
dito z roku 1854. . .	4½	—	99
Oblig. długu skarbowego . . .	3½	—	82½
dito premii handlu morskiego . .	—	—	—
dito Marchii Elektoralfnej i Nowej	3½	—	79½
dito młasta Berlina . . .	4½	—	98½
dito . . .	3½	—	—
Listy zastawne Marchii Elekt. i Nowej	3½	—	83
dito Prus Wschodnich. . .	3½	—	—
dito Pomorskie . . .	3½	—	82½
dito W. X. Poznańskiego . .	4	—	84
dito W. X. Pozn. (nowe) . .	3½	—	83½
dito Szląskie . . .	3½	—	78½
dito Prus zachodnich. . .	3½	—	89
Bilety rentowe Poznańskie . . .	4	—	109½
Louisdory . . .	—	—	92½
Akcy kolei żelazn. Starogr. Poznańsk.	3½	—	—

Familia polska w okolicy Strzelna, życzy sobie przyjąć osobę do kształcenia 7letniej córeczki. Bliższa wiadomość w Exp. Gazety.

Un français, qui a fait toutes ses études et possédant de bons certificats, désire se placer comme gouverneur en ville et donner des leçons particulières de langue et de littérature française. On est prié de s'adresser à Mr. **Raval**, hôtel de Dresde à Posen.

On cherche une bonne, française native, pour un enfant de six ans; s'adresser à Madame de **Howiecka** à Rybitwy près Pakosć.

Przedaż baranów
w zarodowej owczarni w **Lubosinie** pod Pniewami rozpocznie się w poniedziałek dnia 16. Listopada r. b.